

Til: NaturErhvervstyrelsen

Fra: Danmarks Jægerforbund

Dato: 14. februar 2014

Vedr.: Høringsvar til det danske landdistriktsprogram 2014-2020, j. nr. 13-810-000064

Ref.:

- a. Høringsmateriale - Høring af forslag til program for støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og udkast til strategisk miljøvurdering heraf.
- b. Finansiering af dele af markvildtslavspjektet via midler i NaturErhvervstyrelsen. Notat fra Danmarks Jægerforbund til NaturErhvervstyrelsen, dateret 04. april 2013.

1. Danmarks Jægerforbund (DJ) afgiver hermed høringssvar i forhold til det nye landdistriktsprogram for 2014-2020 (ref. a).

DJ konstaterer, at der i forslaget afsættes midler til at opfylde natur- og miljøkrav og er positive over at kunne erfare, at biodiversitet og natur således figurerer som en del af landdistriktsprogrammet. DJ mener, at programmet med rette inddrager tanker omkring det multifunktionelle landskab og de elementer det rummer. At udkastet refererer til Natur og Landbrugskommissionens arbejde er yderligere konstruktivt og signalerer, at der lyttes til flere parter i sagen.

2. Når det er sagt, må DJ så også konstatere, at der med det foreliggende udkast til landdistriktsprogram vil ske en ensidig prioritering af emnerne økologi, klima samt opfyldelse af krav afledt af Natura 2000 planlægningen.

Landbrugslandet udgør i dag ca. 66 % af det danske lands areal, hvoraf dyrkede arealer og småbiotoper udgør langt størstedelen. Forslaget til kommende landdistriktsprogram har ikke det nødvendige fokus på at sikre og bevare småbiotopernes og dyrkningsfladens natur. DJ mener ikke at et nødvendigt fokus på den særligt værdifulde natur, behøver at betyde en fravalg af den natur, man finder i landbrugslandet. DJ mener også, at det er problematisk, at den ordning, der skal etableres indenfor natur- og miljø projekterne fremover kun fokuserer på plantninger og således ikke giver mulighed for de mere bredtfaavnende natur og miljøprojekter.

3. DJ har ved flere lejligheder over NaturErhvervstyrelsen påpeget behovet for en målrettet indsats i forhold til at sikre og forbedre naturen i landbrugslandet. Ved ref. b har DJ eksempelvis i april 2013 beskrevet hvilke forhold og målrettede programmer/ordninger der vil kunne medføre mere og bedre natur i landbrugslandet. Det er derfor en stor skuffelse for DJ at kunne konstatere, at NaturErhvervstyrelsen ikke har lyttet til dette i forbindelse med udarbejdelsen af landdistriktsprogrammet.

4. I det seneste regeringsgrundlag er markvildtsarterne hare og agerhøne nævnt som arter der kræver en særlig forvaltningsmæssig fokus. På den baggrund har Naturstyrelsen udarbej-

det nationale forvaltningsplaner for de to arter. Som led i implementeringen af disse, er der på landsplan iværksat et større projekt der blandt andet bygger på oprettelse af lokale, kollektive forvaltningsområder (markvildtslav), hvor der i landbrugsdriften søges indarbejdet hensyn til naturen i landbrugslandet – yderligere information fås på www.markvildt.dk.

Desværre kan det politiske fokus på markvildtet ikke i fornødent omfang genfindes i nærværende udkast til landdistriktsprogrammet.

Skal landdistriktsprogrammet virkelig komme naturen og biodiversiteten i landbrugslandet til gode, forudsætter det en omfattende og kvalificeret rådgivningsindsats samt en række målrettede tilskudsordninger. Indsatsen skal sikre både landbrugsdrift og natur. Det gælder:

- Mulighed for at finansiere planlægning og rådgivning omkring indsatsen i kollektive forvaltningsområder (eksempelvis markvildtslav).
- Tilskud til de konkrete tiltag i marken.

5. De tilskudsordninger og projektpuljer der findes i dag, er ikke egnede til denne indsats eller økonomien i dem er for ringe. Derfor peges der nedenfor på en række mulige ændringer og/eller forslag til nye ordninger, der vil kunne fremme indsatsen for markvildtet og biodiversiteten i agerlandet. Målene er at øge biodiversiteten, sikre en kvalificeret rådgivning og et varieret og bæredygtigt landbrug.

Danmarks Jægerforbund anbefaler konkret:

5.1. Tilskud til marknaturplaner

Den eksisterende ordning om tilskud til Naturplaner under Natur- og Miljøprojektpuljen, kan ændres så den favner udarbejdelse af såkaldte marknaturplaner. Hvor Naturplanen skal omfatte og klart vægter de beskyttede naturområder og indsatsen for pleje af disse samt fortidsminder m.v., så har marknaturplanen også sit fokus på det dyrkede land. Det udgør langt størstedelen af Danmarks areal og det er her at indsatsen for en række trængte arter som agerhøne, lærke, viber og hare m.fl. skal ske.

Siden genindførelsen af tilskud til naturplaner i 2010, har der ikke været den store interesse herfor. I 2011 og 2012 er der kun ansøgt om hhv. 0,3 og 0,6 mio. kr. hertil. En ændring så ordningen kan bruges til en målrettet indsats for agerlandets dyrearter og levesteder, vil klart gøre den til et aktivt redskab for denne proces. Kan der søges støtte til udarbejdelse af områdeplaner for marknaturen, kan gennemførelse af en samlet og koordineret indsats for naturen og biodiversiteten løftes. Det vil altså være nødvendigt med kollektive planer for et projektområde. Kun herved sikres en koordineret indsats.

Langt hen af vejen kan den eksisterende ordning om tilskud til Naturplaner bruges. Den skal blot udvides til også at omfatte kollektive marknaturplaner. Det er vigtigt at ordningen støtter udarbejdelse af planer for dyrkningsjorden og den pleje der her skal ske for de arter der er trængte i det moderne landbrugslandskab. Økonomien i ordningen (50 % tilskud, max. 15.000 kr.) gør det helt nødvendigt, at planen målrettes dette og ikke alene omfatter beskyttet natur, kulturhistorie, områdeudpegninger m.v. Desuden bør supplerende støtte/restfinansiering af planerne være tilladt.

5.2 Marknaturprojekter

Tilskud til græsningsprojekter kunne tænkes udvidet til også at gælde større marknaturprojekter. Så ville et projekt om pleje og optimering af agerlandets trængte arter kunne søge tilskud til konsulentbistand, gennemførelse af tiltag og anlægsudgifter, indkøb af frøblandinger og maskiner. Helt oplagt hvis landmænd, jægere, lokale foreninger og lign. i et område går sammen om en fælles indsats. Umiddelbart skulle der ikke være noget der hindrer en sådan ordning på lige fod med græsningsprojekter, hvis man vil leve op til de politiske meldinger om hjælp til landbrugsnaturen og de trængte arter her.

For begge ovenstående forslag gælder, at det er helt afgørende med mulighed for støtte til den nødvendige faglige rådgivning på området. Det er ikke et rentabelt rådgivningsområde og derfor ofte nedprioriteret hos både landmanden og i rådgivningstjenesten. Det er derfor nødvendigt med en støtte til koordinering og rådgivning, hvis indsatsen skal lykkes. Virkemidlerne er velkendte. Det er udbredelsen og gennemførelse heraf der halter.

5.3. Tilskud til vegetationsstriber

Ligeledes under puljen Natur- og Miljøprojekter findes ordningen Etablering af vegetationsstriber. Denne i princippet rigtig gode ordning, er stort set ikke blevet søgt. 5 ansøgninger i både 2011 og 2012 viser tydeligt, at den ikke fungerer. Vi kan konstatere at denne ordning ikke tænkes videreført i det nye landdistriktsprogram. Det mener DJ er galt. Ordningen kunne helt oplagt indbygges i Fælleskemaet. Ansøgning om tilskud kan foregå ved en simpel angivelse af antal meter stribe for de enkelte anmeldte marker, der udløser et fast tilskud pr. meter eller 100 m. stribe. For de fleste ansøgere er det helt urealistisk at udfylde en særskilt ansøgning med budget osv for de ret begrænsede beløb der er tale om. Netop med muligheden for natur- og vildtplejetiltag under Enkeltbetalingsordninger (vildt- og barjordsstriber samt insektvolde) vil det være enkelt, lavbureaukratisk og attraktivt, at søge tilskud på denne måde. Tilskuddet er i denne sammenhæng mere en katalysator for indsatsen, end en decideret betaling. Ordningen bør tilpasses de gældende regler for tiltag under EB-ordningen. Således at barjordstriber indgår og begrænsninger (bredde m.v.) ensrettes.

Ovenstående ordning kunne helt oplagt udvides til også at omfatte udlægning af randzoner/bræmmer med ingen eller reduceret sprøjtning og gødskning samt reduceret udsæd. Det er enkle, billige og effektive måder at tilgodese en lang række dyrearter på de dyrkede arealer. Det er her vigtigt at gøre ordningerne enkle, lette at ansøge og så vidt muligt fleksible. Erfaringer fra bl.a. England viser at dét er afgørende for udbredelsen af dem. Det kan være krav til bredde og udformning af zonerne, aftaleperiodens længde, nuanceret anvendelse af visse sprøjtemidler m.v. Mindre firkantede og fastlåste regler for en sådan ordning, vil klart medvirke til en større udbredelse. Forskning viser at der stadig opnås god effekt af den slags tiltag.

5.4. Tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger

Ordningen indeholder elementer af pleje og hjælp til dyrelivet i landbrugslandet. Højere tilskud ved udlægning af bi- og vildtvenlig tiltag langs hegnet, fysisk variation i hegnet og valg af træ- og buskarter m.v. Dette kunne udvides med udlæg af vildt-/vegetationsstriber langs hegnet ligesom større åbne områder inde i beplantninger kunne indgå. I de kollektive plantningsprojekter har man allerede fælles koordinering og anlægsarbejde. Der kunne ret nemt integreres tiltag for markvildt og -natur.

5.5. Involvering

En række interesseorganisationer arbejder målrettet med netop at sikre og forbedre naturen i landbrugslandet. Disse interesseorganisationer kan med fordel inddrages i arbejdet med udvikling og beskrivelser i de kommende ordninger. Organisationerne ligger inde med både

relevant faglig viden og erfaring med synergier og samarbejder, der vil kunne tilføre et ekstra element til ordningerne fremadrettet. Interesseorganisationernes rolle er omtalt kort i udkast til landdistriktsprogram, men kan med fordel uddybes og i praksis føres ud i livet.

DJ anbefaler generelt at der i landdistriktsprogrammet sættes mere fokus på muligheden for at understøtte lokalt, frivilligt arbejde. De ressourcer der er de kommende år er afsat til natur, miljø- og klimaprojekter er begrænsede. Pengene ville række betydeligt længere, hvis der gennem landdistriktsprogrammet skabes en konstruktion, hvor de frivillige kræfter for alvor kan bringes i spil. De repræsenterer en omfattende og værdifuld ressource.

Venlig hilsen

Claus Lind Christensen
Formand